

Tandvårds- och
läkemedelsförmånsverket

Finansdepartementet
fi.remissvar@regeringskansliet.se
fi.df.remissor@regeringskansliet.se
Ert diarienummer: Fi2018/01418/DF

Yttrande över betänkandet Juridik som stöd för förvaltningens digitalisering (SOU 2018:25)

Tandvårds- och läkemedelsförmånsverket (TLV) har tagit del av betänkandet Juridik som stöd för förvaltningens digitalisering (SOU 2018:25).

Som en övergripande synpunkt välkomnar TLV den grundliga utredning som presenterats. TLV anser att utredningen valt ett ändamålsenligt angreppssätt på de problem och utmaningar som finns på det digitala området genom det stora antalet myndighetskontakter som tagits och det kartläggningsarbete som genomförts över rättsliga hinder på området. TLV vill även lyfta fram det som positivt att utredningen presenterar ett flertal förslag som syftar till att stärka det gemensamma stödet till myndigheter i digitaliseringsfrågor. TLV tillstyrker förslagen med undantag för förslagen i avsnitt 8.3.2 och 8.3.4. TLV vill lyfta fram följande synpunkter.

Digital kommunikation

8.3.2

TLV delar inte utredningens bedömning av att det inte nu bör införas en förvaltningsgemensam reglering som ålägger *företag* en generell skyldighet att använda de digitala tjänster som förvaltningen tillhandahåller. TLV anser att det vore en rimlig utgångspunkt att företag, men inte enskilda personer, åläggs att använda de digitala mottagningsfunktioner som myndigheten anvisar inte minst mot bakgrund av den föreslagna nya bestämmelsen i 7 a § förvaltningslagen (2017:900).

8.3.4

Utredningen föreslår en anpassad regel om ankomstdag för handlingar i 22 § förvaltningslagen. Utredningen tar i samband med det ställning för att meddelanden som stoppas i en myndighets säkerhetssystem, innan de når den digitala mottagningsfunktionen, inte ska anses ha inkommit till myndigheten trots att de tekniskt finns tillgängliga på myndighetens server. Mot bakgrund av reglerna i tryckfrihetsförordningen om när allmänna handlingar ska anses inkomna till en myndighet anser TLV inte att det är givet att meddelanden som exempelvis hamnar i ett Spam-filter inte ska anses vara inkomna till myndigheten. TLV anser att utredningens ställningstagande i frågan bör utvecklas i förarbetena och att det vore lämpligt att ett ställningstagande arbetades in i författningstexten.

Informationssäkerhet

9.7.2

TLV välkomnar förslaget om att regeringen ska låta utreda förutsättningarna att ta fram en kompletterande reglering om informationssäkerhet som omfattar hela den offentliga förvaltningen. TLV anser att en gemensam ram för hela den offentliga förvaltningen på området vore positivt. Det vore i samband med att en sådan reglering införs lämpligt om en myndighet gavs i uppdrag att löpande följa upp andra myndigheters regelefterlevnad på området. Vidare vore det lämpligt om en sådan myndighet kunde ge andra myndigheter förslag på åtgärder som ökar regelefterlevnaden.

Tystnadsplikt för privata leverantörer

10.6.2 – 10.6.6

TLV anser att det generellt råder en rättslig osäkerhet vid utkontrakteringssituationer till privata leverantörer som inte är begränsad till det digitala området. Bland annat är det oklart hur bestämmelsen i 2 kap. 1 § 3 p. offentlighet- och sekretesslagen (2009:400), OSL, ska tolkas och var gränsen går för vilka personer som kan anses omfattas av den tystnadsplikt som redan är reglerad i OSL. Utredningen hade i detta hänseende tjänat på ett vidgat perspektiv till även utanför det digitala området. Det hade varit önskvärt om utredningen tagit ett helhetsgrepp vad gäller sekretessfrågor och tystnadsplikt vid situationer där leverantörer utanför myndigheten behöver ta del av sekretessreglerade uppgifter för att utföra sitt arbete och att fler förändringsförslag presenterades. Behovet av en i lag reglerad tystnadsplikt för privata leverantörer är större än enbart i situationer av teknisk bearbetning och lagring.

I utredningen föreslås begränsningen att den nya lagen ska gälla för tjänster eller funktioner som *enbart* innebär teknisk bearbetning eller lagring. TLV ifrågasätter mot bakgrund av den stora mångfald och komplexitet av tjänster på IT-området om det är lämpligt att tjänster som innefattar moment av teknisk bearbetning och lagring faller utanför lagens tillämpningsområde.

På sidan 365-366 i utredningen står det att:

När leverantörens personal behandlar uppgifter för enbart teknisk bearbetning eller lagring för en myndighets räkning är avsikten att de i normalfallet inte ska ta del av själva informationsinnehållet i uppgifterna. Det är endast i undantagsfall som personalen behöver ta del av uppgifterna för att upprätthålla funktionalitet i tjänsten.

TLV menar att det kan vara svårt att klassificera en situation som ett sådant undantagsfall som faller in under lagens tillämpningsområde. TLV anser att lagen kommer att skapa klarhet vid exempelvis ren IT-drift men att det med den begränsning av lagen som valts kommer att kvarstå en osäkerhet vid flertalet andra utkontrakteringssituationer på det

digitala området. TLV önskar ett utvecklat resonemang kring lagens tillämpningsområde framförallt vid situationer där en leverantör regelbundet behöver ta del av sekretessreglerad information men där tillgången till själva informationsinnehållet inte är nödvändig för att leverantören ska kunna utföra sitt arbete.

Rapportering av arbete med it och digitalisering

13.5.2 – 13.5.3

Utredningen befarar att rapportering av löpande arbete med IT och digitalisering antas innebära en omfattande uppgiftsbörda för myndigheter. Mot den bakgrunden anser TLV att de befintliga kanaler för rapportering som idag redan finns, exempelvis Hermes, i möjligaste mån fortsatt ska användas eller utvecklas. Vidare anser TLV, vilket också utredningen konstaterar, att det finns vissa svårigheter att definiera kostnader för IT och digitalisering enhetligt inom staten. Exempelvis kan det vara svårt att avgöra vad som är löpande kostnader och vad som är förvaltningskostnader och om lönekostnader ska ingå och hur dessa då ska beräknas. Om Ekonomistyrningsverkets definition av IT-kostnader fortsatt ska användas vid rapportering önskar TLV att myndigheter ges utökad vägledning på området.

Beslut om detta yttrande har fattats av generaldirektören Sofia Wallström. Föredragande har varit juristen Anton Lesse. I den slutliga handläggningen har även avdelningschef Inger Erlandsson, enhetscheferna Heléne Lindblad Jonsson och Tord Sjöberg samt chefsjurist Karin Lewin deltagit.

Sofia Wallström

Anton Lesse